

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 150/2024-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Dokument Logistik, s.r.o.**, Pri Šajbách 1, Bratislava, zastúpenej JUDr. Martinou Mrázovou, advokátkou, Šoltésovej 20, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/215/2022 z 26. septembra 2023, rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7CoPr/9/2020 z 26. mája 2021 a rozsudku Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 14Cpr/5/2017 z 27. januára 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, ako aj odložiť vykonateľnosť rozsudku krajského súdu č. k. 7CoPr/9/2020-181 z 26. mája 2021.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že žalobca [REDAKOVANÉ] sa žalobou doručenou okresnému súdu domáhal proti sťažovateľke určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 12. júna 2017 je neplatné, pracovný pomer žalobcu trvá a sťažovateľka je povinná zaplatiť náhradu škody v zmysle § 79 ods. 1 Zákonníka práce. Okresný súd vo veci samej rozsudkom sp. zn. 14Cpr/5/2017 z 27. januára 2020 určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 12. júna 2017 dané sťažovateľkou žalobcovi je neplatné a pracovný pomer žalobcu na základe pracovnej zmluvy trvá. Sťažovateľka podala proti predmetnému rozhodnutiu odvolanie, v ktorom navrhla žalobu zamietnuť.

3. Krajský súd rozsudkom č. k. 7CoPr/9/2020-181 z 26. mája 2021 rozsudok okresného súdu, čo sa týka výroku určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné, potvrdil a, čo sa týka časti výroku, že pracovný pomer žalobcu na základe pracovnej zmluvy trvá, zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

4. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu dovolanie.

5. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 7Cdo/215/2022 z 26. septembra 2023 dovolanie odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie vidí predovšetkým v porušení procesných pravidiel, ako aj hmotnoprávných predpisov, v arbitrárnosti a svojvôli dovolacieho súdu, ako aj krajského súdu najmä v riešení otázky, či súd v prejednávanej veci po vyhlásení rozsudku môže doručovať stranám konania listiny založené v spise. Sťažovateľka namieta, že bez ohľadu na obsah podania považuje za zásadné dať jasnú odpoveď na otázku vykonávania úkonov zo strany súdu po vyhlásení rozsudku vo vzťahu ku konaniu súdu prvej inštancie.

7. Sťažovateľka argumentuje, že žiadna zo strán konania nemôže mať odlišné postavenie v konaní a súd nie je oprávnený doručovať akékoľvek listiny po vyhlásení rozsudku, ale musí tak urobiť najneskôr do ukončenia dokazovania, inak zakladá nerovnovážne postavenie strán sporu.

8. K zásadnej otázke nesprávneho postupu súdu prvej inštancie vo vzťahu k doručovaniu listín po vyhlásení rozsudku sťažovateľka argumentuje, že podľa § 182 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) je súd povinný riadiť sa pravidlami dokazovania tak, ako sú upravené ako procesný inštitút v Civilnom sporovom poriadku, a tieto ustanovenia nesmie modifikovať žiadnym spôsobom.

9. Pokiaľ okresný súd po vyhlásení rozsudku doručoval listiny žalovanému (sťažovateľke) s poznámkou, „že nejde o nič podstatné“, boli naplnené podmienky vytvorenia nerovnosti strán sporu, zvýhodnenia žalobcu na úkor žalovaného, odňatia možnosti konať na strane žalovaného, porušenia procesných princípov a pravidiel nestranného dokazovania (pripustenie listiny, ktorá bola doručená žalovanému po vyhlásení rozsudku), porušenia možnosti vyjadriť sa k listinám založeným v spise.

10. Ak žalobca do spisu predmetnú listinu založil, pripisoval jej podľa názoru sťažovateľky právny význam a dôležitosť v takom rozsahu, aby sa stala súčasťou súdneho spisu, a teda je listinou, s ktorou sa prípadne budú oboznamovať súdy vyššej inštancie.

11. Vo vzťahu k odvolaciemu súdu sťažovateľka uvádza, že jeho rozsudkom došlo k potvrdeniu medzitýmneho rozsudku v časti okamžitého skončenia pracovného pomeru a zamietnutia výroku o určení, že pracovný pomer žalobcu trvá. Týmto krajský súd postupoval v rozpore s právnymi závermi vyslovenými v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 2Obdo/33/2027 z 20. júna 2018, v zmysle ktorých odvolací súd nemôže prehodnotením dokazovania, ktoré vykonal súd prvej inštancie, odlišne posúdiť skutkový stav prejednávanej veci. Zmena skutkového stavu má spočívať v tom, že v zásadnej otázke, či pracovný pomer žalobcu trvá, bola vec inak posúdená súdom prvej inštancie a inak súdom odvolacím. Výnimku z princípu neúplnej apelácie je možné vykonať iba vtedy, ak sa

zopakuje dokazovanie v potrebnom rozsahu práve na odvolacom súde. V prípade sťažovateľky však krajský súd v odvolacom konaní dokazovanie nezopakoval, napriek tomu dospel k iným skutkovým záverom ako súd prvej inštancie, ak zmenil časť rozsudku okresného súdu.

12. Sťažovateľka v dovolaní namietala porušenie práva na spravodlivý súdny proces, a to v takej miere, že to zakladalo dôvodný návrh na zrušenie napadnutého rozsudku. Poukazovala na čl. 152 ods. 4, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2, čl. 7 ods. 5 ústavy a na čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj na ustálenú judikatúru ústavného súdu v obdobných veciach (III. ÚS 402/2008 – zachovanie princípu rovnosti zbraní, IV. ÚS 42/2009, IV. ÚS 147/2004 – kontradiktórnosť konania a otázky postavenia žalobcu a žalovaného).

13. Sťažovateľka v dovolaní tiež argumentovala judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, kde ESLP uviedol, že aj keď určité vyjadrenie protistrany neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a ktoré by nemali vplyv na rozhodnutie všeobecného súdu, bolo formulované ako právna a podstatná argumentácia, ktorá mala vytvoriť priestor pre sťažovateľa riadne sa s touto listinou oboznámiť a vyjadriť sa k nej. Tiež poukázala na rozhodnutia ESLP vo veci Hudáková proti Slovenskej republike, v zmysle ktorého je formulovaná požiadavka, aby strany konania v súdnom konaní mali možnosť dozvedieť sa a reagovať na dôkazy (napr. II. ÚS 584/2011).

14. Na základe už uvedeného sťažovateľka zastáva názor, že dovolací súd nepostupoval vecne správne, ak sa uspokojil iba s formálnym konštatovaním neexistencie porušenia kontradiktórnosti konania, avšak nevysporiadal sa so zásadou otázkou, ktorá vyplývala z podaného odvolania z hľadiska obsahu a toho, či súd môže doručovať listiny po vyhlásení rozsudku niektorej zo strán konania a nevytvoriť priestor na vyjadrenie. Dovolací súd si iba zjednodušil posudzovanú vec bez riadneho skutkového a právneho zdôvodnenia namietaného porušenia práv sťažovateľky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv sťažovateľky rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v dotknutom súdnom konaní, v ktorom sťažovateľka vystupovala v postavení žalovanej, proti ktorej sa žalobca (bývalý zamestnanec) domáhal určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné, pracovný pomer trvá, ako aj náhrady mzdy. Okresný súd medzitýmnym rozsudkom určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru z 12. júna 2017 je neplatné a pracovný pomer trvá, pričom o nároku na náhradu mzdy rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku. Krajský súd v odvolacom konaní potvrdil rozsudok okresného súdu v časti určenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné, a zmenil ho vo výroku, že pracovný pomer trvá, tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Proti rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, v ktorom namietala porušenie princípu kontradiktórnosti konania z dôvodu, že podanie žalobcu z 20. januára 2020 jej bolo doručené až 5. februára 2020, teda po vyhlásení rozsudku okresného súdu, čím jej bola odňatá možnosť reagovať naň. Svoju dovoláciu argumentáciu podporila poukázaním na viaceré rozhodnutia ESLP. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky odmietol.

16. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti súvislosti s postupom súdov nižšej inštancie formulovala dve zásadné námietky, jednak nesprávny procesný postup okresného súdu pri doručovaní listiny – vyjadrenia žalobcu až po vyhlásení rozsudku okresného súdu, čo odvolací súd nesprávne vyhodnotil ako postup, ktorý nie v rozpore s kontradiktórnosťou konania, a jednak námietku nesprávneho postupu odvolacieho súdu, ktorý čiastočne zmenil rozsudok okresného súdu bez toho, aby vykonal (zopakoval) dokazovanie. V dovolaní, ako aj v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu sťažovateľka namietala odopretie práva na spravodlivý proces v súvislosti s porušením princípu kontradiktórnosti konania dorúčením vyjadrenia žalobcu po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu:

17. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

18. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľka využila, a jej odvolacími námietkami sa zaoberal krajský súd ako súd odvolací. Proti rozsudku krajského súdu, ktorým bol čiastočne potvrdený a čiastočne zmenený rozsudok súdu prvej inštancie, bolo prípustné dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľka tiež uplatnila, a jej námietkami sa zaoberal najvyšší súd ako súd dovolací. Sťažovateľka napokon ani netvrdí, že niektorú z námietok nemohla uplatniť v dovolacom konaní.

19. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľky uznesením najvyššieho súdu:

20. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania. V prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nezasahuje do ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale ani formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

21. Najvyšší súd v napadnutom uznesení po rekapitulácii dovolacej argumentácie sťažovateľky (body 7 a 8 odôvodnenia) a stanoviska žalobcu (bod 9 odôvodnenia) skonštatoval, že nedošlo

k porušeniu kontradiktórnosti konania ani odopretiu práva na spravodlivý proces, poukazujúc na závery rozsudku krajského súdu (body 11 a 12 odôvodnenia rozsudku krajského súdu, pozn.), ktorý sa s odvolacou argumentáciou sťažovateľky týkajúcou sa doručenia listiny – vyjadrenia žalobcu až po vyhlásení rozsudku okresného súdu dôsledne vysporiadal, a to jednak posúdením obsahu vyjadrenia, v ktorom žalobca zhrnul dôkazy, ktoré navrhoval v konaní pred okresným súdom, ako aj odvolaním sa na relevantnú judikatúru ústavného súdu a ESLP, dospievajúc k záveru, že oneskorene doručené vyjadrenie žalobcu nebolo podaním, na ktorom bolo založené rozhodnutie súdu prvej inštancie, a preto nedošlo k odňatiu možnosti sťažovateľke konať pred súdom prvej inštancie. Najvyšší súd (bod 13 odôvodnenia) konštatoval nesprávny procesný postup okresného súdu pri doručovaní vyjadrenia žalobcu, uvedené pochybenie však nespôsobilo porušenie práva sťažovateľky na spravodlivý proces. Predovšetkým vyjadrenie žalobcu bolo sťažovateľke doručené spolu s rozsudkom okresného súdu, teda v odvolaní proti rozsudku okresného súdu mohla k obsahu argumentácie žalobcu zaujať stanovisko, a tiež sťažovateľka v odvolaní, dovolaní a ani v ústavnej sťažnosti neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti, ktoré mala v úmysle vo vzťahu k argumentácii žalobcu uvedenej v dotknutom vyjadrení uplatniť a nebolo jej to umožnené.

22. V kontexte sťažnostnej argumentácie a vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP (namietanej kontradiktórnosti konania) sa ústavný súd stotožňuje s posúdením právnej veci sťažovateľky najvyšším súdom. Najvyšší súd dostatočne jasne a zrozumiteľne, i keď stručne, vysvetlil, v čom má spočívať podstata uplatneného dovolacieho dôvodu, ako aj to, prečo v sťažovateľkinom prípade tento dovolací dôvod nebol naplnený, a preto jej dovolanie odmietol.

23. K argumentácii sťažovateľky, v rámci ktorej poukazovala na judikatúru ESLP týkajúcu sa kontradiktórnosti konania, ústavný súd dodáva, že vo svojich rozhodnutiach už uviedol (napr. I. ÚS 50/2022), že princíp kontradiktórnosti konania, ktorý je nesporne obsahom práva na spravodlivý proces, nemožno chápať formalisticky, ale je potrebné dôsledne vyhodnotiť individuálne okolnosti situácie, na základe ktorých možno dospieť k záveru, či v konkrétnom prípade bola možnosť strany sporu zaujať stanovisko k vyjadreniu protistrany naozaj reálne zmarená, a tým jej pozícia objektívne oslabená (I. ÚS 145/2021). K tomuto materiálnemu výkladu zásady kontradiktórnosti konania sa v poslednom období priklonil i ESLP (Puškárová proti Slovensku zo 7. 5. 2019, sťažnosť č. 19356/14, Nerušil proti Slovensku zo 7. 5. 2019, sťažnosť č. 37016/15 a naposledy vo veci Sarkocy proti Slovensku z 22. 9. 2020, sťažnosť č. 36446/17). Možno teda konštatovať, že aj ESLP zdôrazňuje potrebu zohľadňovať konkrétne okolnosti posudzovanej veci, keď tvrdí, že právo na kontradiktórne konanie nie je absolútne a rozsah tohto práva sa môže meniť v závislosti od špecifických okolností prípadu (Asnar proti Francúzsku č. 12316/04 z 18. 10. 2007, Vokoun proti Českej republike č. 20728/05 z 3. 7. 2008, Čičmanec proti Slovenskej republike č. 65302/11 z 28. 6. 2016, Krčmář a ďalší proti Českej republike č. 35376/97 z 3. 3. 2000), a v niektorých prípadoch zohľadňuje aj kritérium vzniku podstatnej ujmy sťažovateľovi v súvislosti s nekomunikovaným stanoviskom.

24. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri

ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

25. Ústavný súd, zohľadňujúc uvedené východiská, ako aj okolnosti v právnej veci sťažovateľky, jej ústavnú sťažnosť vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

26. K námietke sťažovateľky o nesprávnom procesnom postupe odvolacieho súdu, ktorý bez zopakovania dokazovania došiel k odlišnému rozhodnutiu oproti súdu prvej inštancie v časti rozhodnutia, či pracovný pomer žalobcu u sťažovateľky trvá, ústavný súd dodáva, že predmetnú argumentáciu sťažovateľka v dovolaní neuplatnila (s možnosťou uplatniť ju z rovnakého dôvodu prípustnosti dovolania, aký použila pri uplatnenej námietke), čím vylúčila právomoc najvyššieho súdu, a tým aj ústavného súdu posúdiť, či v ústavnej sťažnosti namietaným postupom bolo zasiahnuté do jej základných práv. Neuplatnením sťažnostných námietok v dovolaní spôsobilých byť predmetom prieskumu najvyššieho súdu, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu, tak sťažovateľka nevyčerpala právne prostriedky, ktoré jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd, a preto bola jej ústavná sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietnutá v tejto časti ako neprípustná.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2024

Libor Duľa
predseda senátu